

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

M VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT**

Anna Sokolská

TRETIACKY SLOVENČINÁRIK

2014

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: Mgr. Anna Sokolská

Kontakt na autora UZ: ZŠ Ivana Krasku 342/1, 075 01
Trebišov, sokolska.a@azet.sk

Názov: **Tretiacky slovenčinárík**

Rok vytvorenia: 2014

**Oponentský posudok
vypracoval:** Mgr. Martin Gore

ISBN 978-80-565-0393-5

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

SEPTEMBER

PL č. 1

Riekanka:

**Naša mačka Mica, to je ale parádnica.
Celý deň sa pozerá, potom šaty vyberá,
len aby sa páčila kocúrovi Mirovi.
Miro, ten má Micu rád,
chce byť s ňou len kamarát.
Stačia mu aj staré veci,
len nech sa mu srdcom páči ten,
kto sa s ním bude hrať.**

Akrostich:

Mená na:

M

I

C

A

Slová na:

M

I

R

O

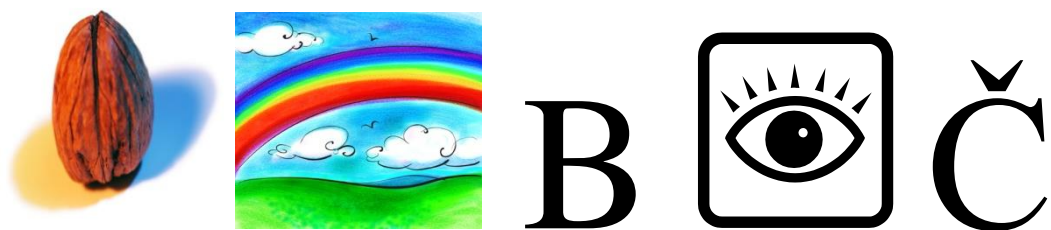
PL č. 2

Riekanka: **Naša mačka Mica, to je ale parádnica.
Celý deň sa pozerá, potom šaty vyberá,
len aby sa páčila kocúrovi Mirovi.
Miro, ten má Micu rád,
chce byť s ňou len kamarát.
Stačia mu aj staré veci,
len nech sa mu srdcom páči ten,
kto sa s ním bude hrať.**

Osemsmerovka:

V Y S K O Č I Ť
L E Ť A N I C A
A Z A R I T H H
K I K R M A L Á
O L A F I L M Y
B E Č Í L O S Y
O T K H A M U J
R O A A N Í D A

Zašifrovaný odkaz: (Napísať veľkými tlačenými písmenami)

PL č. 3

Písmenkový rebrík: (na zvolené začiatkové písmeno vymýšľame slová tak, aby každé slovo v nasledujúcom riadku bolo o jedno písmeno dlhšie než v predchádzajúcom riadku)

my	_____	_____
mak	_____	_____
mača	_____	_____
medík	_____	_____
medveď	_____	_____
medvedica	_____	_____
matematika	_____	_____

Písmenkový had: (vymýšľajme slová tak, aby sa v nich zvolené písmeno „hadilo.“)

ešte	_____	_____
bežať	_____	_____
prepíšať	_____	_____
more	_____	_____
priletí	_____	_____
obletí	_____	_____
odevy	_____	_____
nechať	_____	_____
električka	_____	_____

Prepíš písmená:

D	<input type="text"/>	í	<input type="text"/>	S	<input type="text"/>	ô	<input type="text"/>
k	<input type="text"/>	N	<input type="text"/>	ä	<input type="text"/>	Z	<input type="text"/>

Koliesko

**Bolo raz jedno koliesko a to ustavične pískalo.
Asi mu je ťažko, myslel si otec a poponáhľal sa
s vozíkom. Koliesko sa krútilo a pískalo ešte väčšmi.
Asi mu je sucho, myslel si otec a riadne ho namastil.
Koliesko sa krútilo a pískalo na celú ulicu.**

Čo to má znamenať?

**Rozbehol sa s vozíkom malý Janko. Koliesko píska,
koliesko výska, a Janko sa vôbec nečuduje, on mu
rozumie: koliesko píska od radosti, že sa krúti.**

1. Vypíš skupiny písmen, ktoré sa líšia iba rozlišovacími znamienkami:
2. Vypíš slovo, v ktorom sa nachádzajú dve bodky a skús vymyslieť a napísať ešte jedno:
3. Napíš, ktoré písmená nemôžu mať rozlišovacie znamienka:
4. Vypíš slová, v ktorých sa nachádza dĺžeň a prečítaj ich nahlas:

Koliesko

**Bolo raz jedno koliesko a to ustavične pískalo.
Asi mu je ťažko, myslel si otec a poponáhľal sa
s vozíkom. Koliesko sa krútilo a pískalo ešte väčšmi.
Asi mu je sucho, myslel si otec a riadne ho namastil.
Koliesko sa krútilo a pískalo na celú ulicu.**

Čo to má znamenať?

**Rozbehol sa s vozíkom malý Janko. Koliesko píska,
koliesko výska, a Janko sa vôbec nečuduje, on mu
rozumie: koliesko píska od radosti, že sa krúti.**

1. Ktoré rozlišovacie znamienka v slovách chýbajú?

tazko, poponáhľal, este, znamenať, kruti, píska, vyska, vacsmi

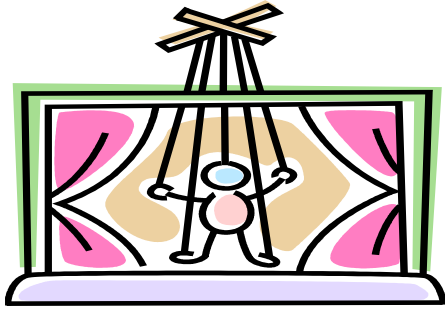
2. Pozoruj dvojice slov a vysvetli čo sa stane, ak nenapišeme rozlišovacie znamienka:

látka

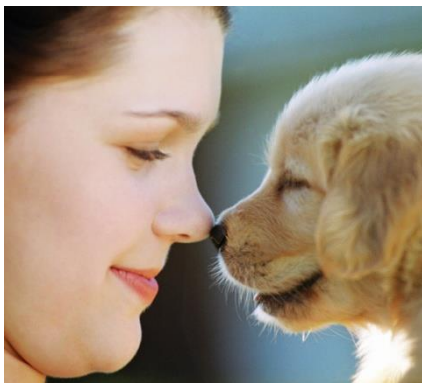
latka

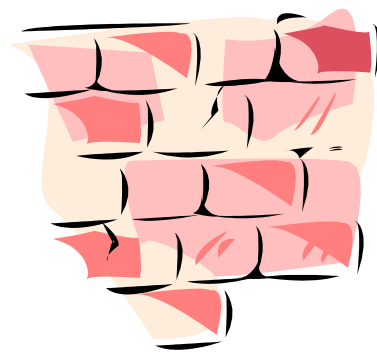
bábka

babka

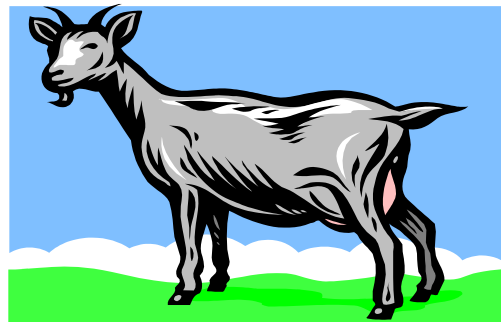
šteňa

stena

koža

koza

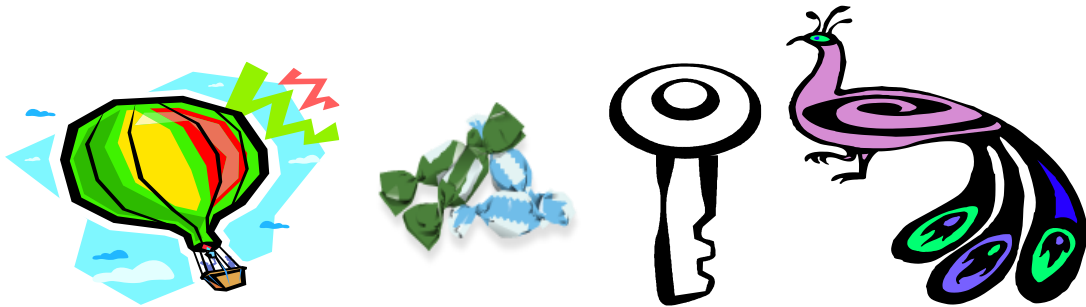
sud

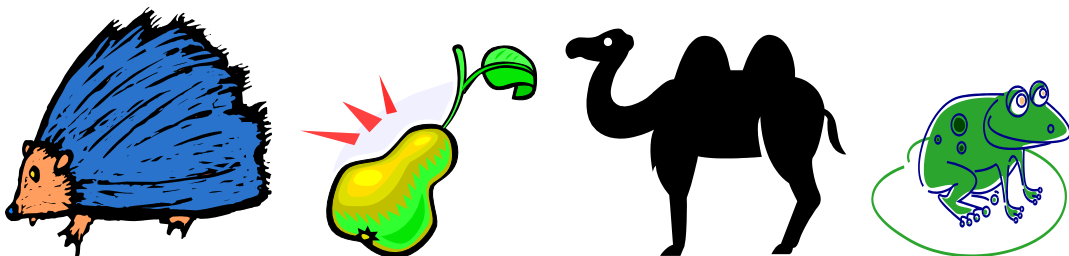
súd

PL č. 6

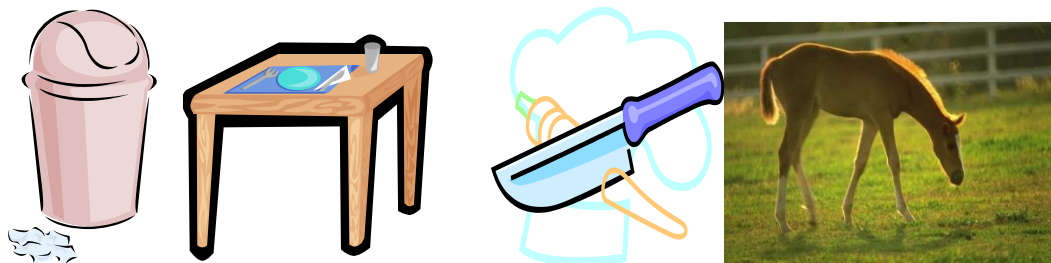
1. Pomenuj obrázky. Slová napiš. Podčiarkni písmená s dĺžňom:

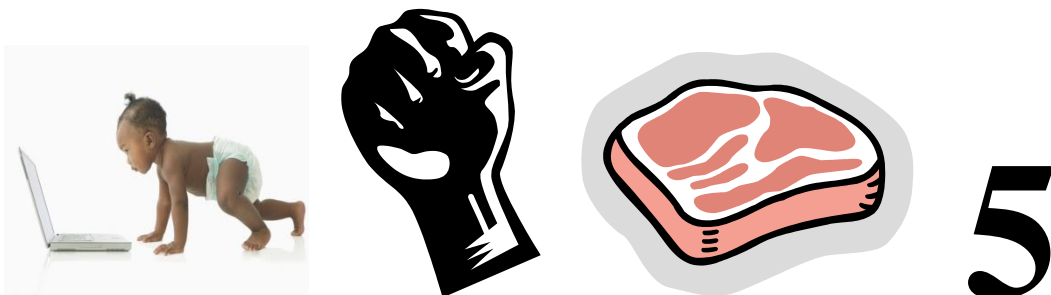
2. Pomenuj obrázky. Slová napiš. Podčiarkni písmená s mäkčeňom:

3. Pomenuj obrázky. Slová napiš. Podčiarkni písmená s vokáňom:

4. Pomenuj obrázky. Slová napiš. Podčiarkni písmená s dvoma bodkami:

CEZ CESTU

Stará mama mačka Alica mala skoro deväťdesiat rokov a celý svoj život prežila v Mačkove. Keď bola ešte malým mačiatkom, neboli v Mačkove žiadne autá. Namiesto nich chodili po tichých uliciach konské záprahy. Teraz, keď mala stará mama mačka Alica deväťdesiat rokov, všetko sa zmenilo. Ulice Mačkova boli rušné a hlučné. Len pohľad na autá a autobusy rachotiace hore – dolu po uliciach, spôsobovali starej mame závraty!

Keď kocúrik Alan prišiel na návštevu k starej mame, ukázal jej miesto, kadiaľ môže bezpečne prechádzať cez cestu. „Toto je špeciálny prechod pre mačky,“ vysvetľoval jej Alan.

„Vždy stoj na chodníku a čakaj, kým ti svetlá dajú znamenie, že môžeš bezpečne prejsť. Na červenú stoj! Na zelenú chod!“ „To je ohromné!“ zapriadla stará mama Alica, keď sa svetlá zmenili. „Celá premávka sa zastavila a môžeme bezpečne prejsť cez cestu. Nabudúce pôjdem už len cez prechod!“

1. Nájdi a vypíš slová, v ktorých sa nachádza dvojhláska:

2. Vypíš 3 slová, ktoré sa začínajú na spoluhlásku. Slová použi vo vetách a vety napíš:

3. Pracujte vo dvojici. Napíšte po 3 slová, ktoré sa začínajú na samohlásku:

4. Pracujte vo dvojici. Napíšte 5 slov, v ktorých je krátka samohláska **a a v ktorých je dlhá samohláska **á**:**

5. Nakresli si starú mamu Alicu a kocúrka Alana:

ZÁBAVA

Uľa a Urban sa spolu kúpali. Hrali sa hru, kde podľa začiatočného písmena hľadali slová. Uľa povedala: „Vidím niečo, čo sa začína na veľké písmeno U.“ A teraz Urban musel hádať, čo Uľa videla... „Je to uterák?“ opýtal sa Urban, pretože ho videl, ako visí na vešiačiku. Uľa pokrútila hlavou. „Je to umývadlo?“ opýtal sa Urban, pretože počul, ako doň kvapká voda z kohútika. „Nie, nie je to umývadlo,“ povedala Uľa. Urban sa znovu poobzeral dookola. Nachvíľu sa ponoril do teplej vody, aby popremýšľal. Voda sa mu nabrala do ucha a vykrikol: „Je to ucho?“ hádal. „Pretože ak to nie je ucho, tak neviem, čo by to mohlo byť.“ „Nie, nie je to ucho,“ zasmiala sa Uľa. „Poviem ti, čo to je... Je to Urban... teba mám predsa pred očami!“ A obaja sa zasmiali.

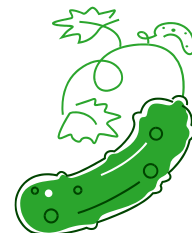
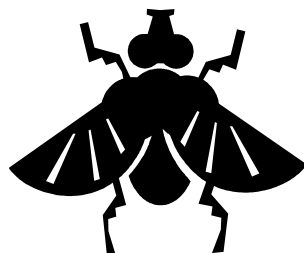
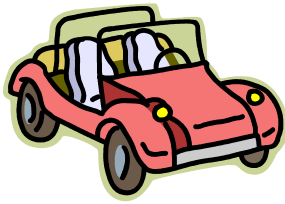
1. Rýmovačky. Pracujte vo dvojici. K samohláskam a, i, e, o, u, pripojte ľubovoľné spoluhlásky a utvorte slabiky. Potom k nim vymyslíte rým.

Napr. na – ni – ne – no – nu

pod? už rýchlo dnu

2. Čo majú spoločné slová: maliar, biela, čierny, krajšiu, rozprestiera sa, môj, niekto?

3. Pomenuj obrázky. Slová napíš. Farebne podčiarkni tie, o ktorých si čítal v článku Zábava:

4. Prečítajte a porovnajte výslovnosť slov:

maliar – mal jablko biela – objednať môj – tvoj

čierny – dokonči jedlo krajšiu – napíš Jurkovi

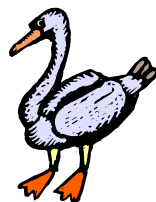
5. Časť každého slova je nahradená obrázkom. Napíšte ich, prečítajte a použite vo vetách. Pracujte vo dvojiciach.

anduľa

vice

le

eta

nička

PL č. 9

1. Vypíš zvyraznené spoluhlásky a zarad' ich do správnej skupiny:

cesnak, d'atel', horár, drevo, mačka, písať, chodiť, tabuľa, medzera, kŕmit', kožušina, nosiť, džús, lopta, jahoda, cudzí, gunár, chalupa

tvrdé: _____

mäkké: _____

2. Riekanky O. Nagaja prečítajte najprv polohlasno, hlasno, šeptom, viackrát na jeden nádych, smutne, radostne, bojazlivo, seabvedomo:

Sedí si sova pod smrekom,	Štyri žabky zo šašiny
strapačky mieša varechou.	do polnoci šaty šili.
Smeje sa sojka po hore,	Šuští vietor v tráve,
že sove obed prihorel.	že sú šaty malé.

3. Doplňte čo najviac slov. Pracujte vo dvojici:

seno, slama _____

špendlík, špenát _____

zima, zelenat' sa _____

žblnk, žemľa _____

4. Zvýraznenú časť slova zameň za de, te, ne, le, di, ti, ni, li. Aké nové slová vznikli? Napíš ich.

milo, dres, žito, peň, veľa, svah, pijak, kopa

5. Do slov doplň chýbajúcu samohlásku. Zdôvodni pravopis.

h poh **b**, zah **núť**, oh **bať** sa

ch ch **tať**, ch **ba**, zach **tiť**

k jask **ňa**, k **slá**, k **tica**, k **jak**

g g **mnasta**, burg **ňa**, g **ps**, g **č**

6. Súťaž. Kto povie jazykolam bezchybne trikrát za sebou? IŠIEL PŠTROS S PŠTROSICOU A S NIMI MALÉ PŠTROSÍČATÁ.

Ludová riekanka – vyčítanka

Vyčítanka

**Ide koza rohatá,
schovajme sa za vráta,
za vrátami stojí vrba,
pod ňou sa hrá detí hrba,
je tam veľký zhon,
ty musíš ísť von.**

**Kvitne vrba,
na tej vrbe rastie hrba
bahniatok,
a to je len začiatok.
Krásne vrba, vonia veľmi,
visí na nej zvon,
štrnk – brnk, včielka, je jar,
ver mi,
štrnk – brnk, brkni, vyleť dvermi,
brnkni z úľa von!**

1. Farebne vyznačte a napíšte slová, ktoré sú v oboch riekankách rovnaké. Rozdeľte ich na slabiky:

2. V slove rohatá, ktorá slabika je prvá a ktorá tretia? Napíš:

3. Dopln správne do okienok hlásky, slabiky a slová z viet, podľa vzoru:

M	a	m	a	v	a	r	í
---	---	---	---	---	---	---	---

Ma	ma	va	rí
----	----	----	----

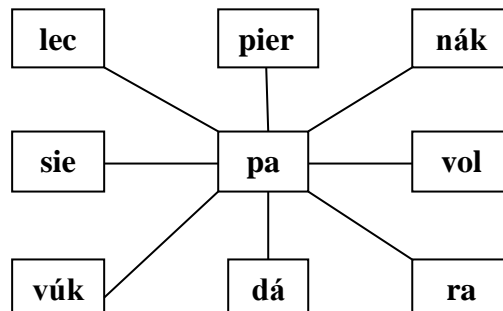
Mama	varí
------	------

Mama varí.

Lopta skáče.

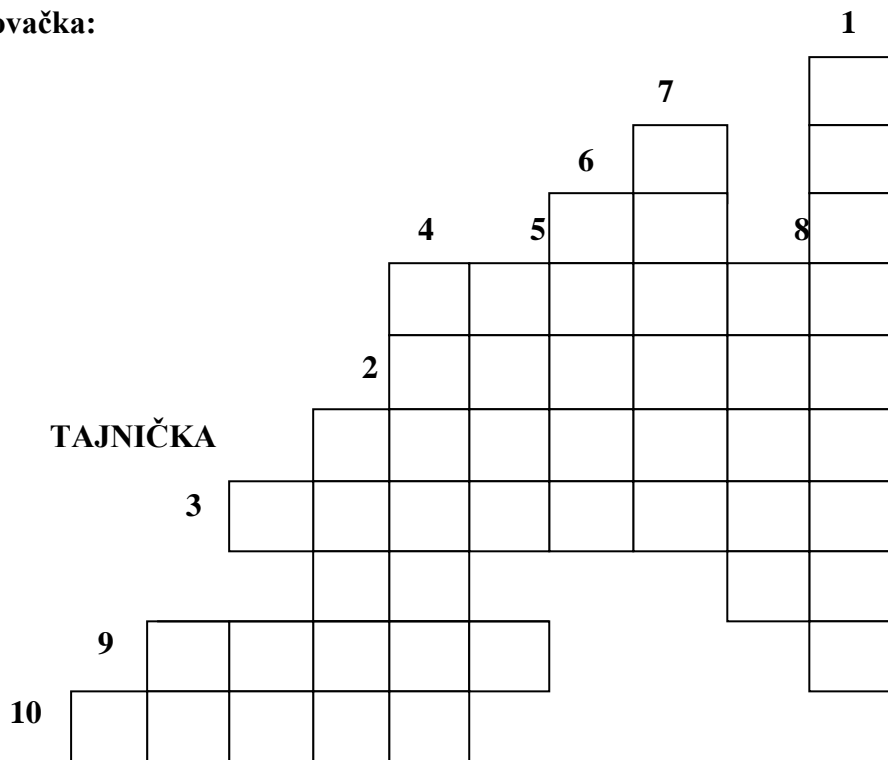
Kominár vymetá.

4. Spojte slabiky a skladajte slová. Utvorte čo najviac viet. Pracujte vo dvojici:

PL č. 11

Doplňovačka:

1 – malý prsteň

2 – žeravá guľa na oblohe

3 – je ticho, nerozpráva

4 – aký zvuk počujeme pri kýchnutí?

5 – mamička obed ...

6 – žiak 1. ročníka

7 – majú ich ryby

8 – je sladká, v zákuskoch, v tortách

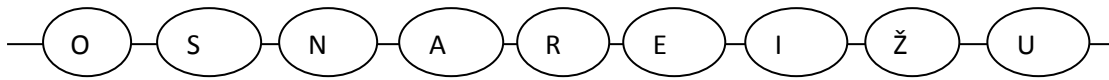
9 – zdravá zelenina červenej farby

10 – vo vnútri vajička je bielok a ...

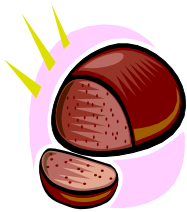
Vo všetkých slovách zistite počet slabík.

PL č. 12

1. Písmená spoj do slabík. Slabiky napíš:

2. Pomenujte obrázky. Slová použite vo vetách. Pracujte vo dvojici.

3. Podčiarkni len tie slová, ktoré sa skladajú len z jednej slabiky:

piesok, hádzať, chuť, vietor, machuľa, kôň, vychádzka, med

4. Zistite, ako vznikli tieto slová. Napíšte ďalších 8 slov. Pracujte vo dvojici.

bralo – lopata – tato – topánka – Katarína – nakreslí - líže

5. V menách detí sa pomiešali slabiky. Napíš mená správne.

TER	PE	
KUB	JA	
MAR	NA	TI

VOL	PA
RA	KLÁ
REK	MA

I	NA	VA
MA	E	
O	VER	LI

VIN	KE	
ZA	ZU	NA
NA	JO	LA

6. Nakresli si spolužiaka:

PL č. 13

1. Zo slabík zlož čo najviac slov. Slová napíš.

2. K slabike **ma**, pridajte rôzne slabiky a utvorte čo najviac dvojslabičných slov. Na 3 slová utvorte vety. Pracujte vo dvojici.

lý liar ťo ják roš co

ma

ma mut pa rek že ja

3. Pomenuj obrázky. Slová napíš, rozdeľ ich na slabiky.

4. Premysli si, čím sa odlišujú prvé slabiky v skupinách slov:

po – ži – čať

pó – lo

pô - da

va – ňa

vá – ha

vä - zeň

pä – tor – ka

pa – li – ca

pá - liť

5. Napíšte riešenia hádaniek. Pracujte vo dvojici.

Sype sa, trúsi

belší ako husi.

na smreku i jelši

od múky je belší.

Čo je to?

Fučí, fučí,

nesie horu,

dogúľal ju

k nášmu dvoru.

Čo je to?

Nemá hlavu

jeden mladík bosý,

má len klobúk,

na nohe ho nosí.

Čo je to?

Od jesene

starček s bielou bradou

každodenne

teplo slnku kradol.

Čo je to?

PREČO MARTIN NEKRIČAL

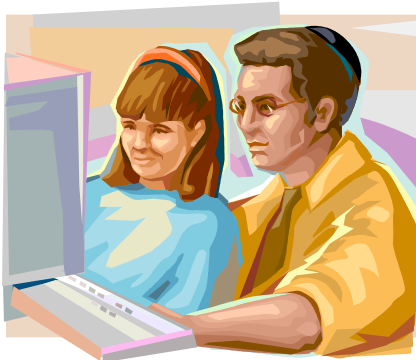
Martin išiel do Medickej záhrady na bicyklíku. Vrátil sa bez bicyklíka. Ukradli mu ho. Spýtal som sa ho: „Prečo si nekričal Pomoc, zlodej!, ľudia by ti pomohli toho zlodeja chytiť!“ „Ach, tatíčko,“ pokrútil hlavou Martin. „Ved’ to nebol zlodej! To bol chlapec!“

1. Vyhl'adajte slová, v ktorých **di, ti** vyslovujeme tvrdo:

2. Ktoré slová mal Martin použiť, keď sa ocitol v núdzi?

3. Pri akých iných situáciách, je potrebné zavolať **Pomoc! Pozor!?**

4. V bežných situáciách neraz potrebujeme **pomoc, radu a informáciu**. Posúďte, kto konal a kto sa pýtal správnejšie:

LENKA

ZUZANA

5. Dokončite žiadosť o informáciu:

Prosím vás, **kde** sa nachádza...?

Budete taká láskavá a ukážete mi, **ako**...?

Povedali by ste mi, prosím, **kedy**...?

6. Aj od vás niekto žiada informáciu. V dvojiciach predved'te, ako odovzdávate informáciu:

Starší pán sa pýta, kde je lekáreň.

Mladší žiak sa pýta, kde je školská jedáleň.

7. Nakresli si Martina na bicyklíku a ako si predstavuješ zlodēja, ktorý mu ho ukradol: